

Bóg jest komunistą. Nobel dla Fo

Autor tekstu: **Dawid Ropuszyński**

Ich czystość była nieskalana, a jednak wszystkie psy
w mieście na nich szczekały. Psy bowiem szczekają
na to, co im się dziwnym zdaje.
Lun-heng Wang Cz'ung, filozof chiński

„Ależ to śmierć literatury”, „35 lat rządów socjaldemokratów doprowadziło Szwedów do zdziecinnienia”, „Na jakim świecie przyszło mi żyć, jeżeli już błaznom Nobla przyznają”, „To błazen, a nie pisarz” — to tylko niektóre reakcje „L' Osservatore Romano”, Silvio Berlusconi'ego, Gustawa Herlinga-Grudzińskiego i przedstawicieli włoskiej prawicy na wieść o przyznaniu literackiej nagrody Nobla za rok 1997 Dario Fo.

Ogólnie jednak myślący świat literacki zareagował z entuzjazmem. Jako pierwsi gratulacje laureatowi złożyli Gabriel Garcia Marquez i Umberto Eco, jedni z najwybitniejszych pisarzy XX stulecia.

Dario Fo, raz już nominowany do literackiego Nobla w 1975 roku, urodził się w 1925 roku we Włoszech. Skończył studia na wydziale architektury, ale został pisarzem, felietonistą i aktorem. Zadebiutował w 1953 roku, lecz zauważono go dopiero po opublikowaniu komedii „Anioły nie grają we flipper” (1959). 10 lat później powstało jego największe dzieło — „Misterio Buffo” - opowiadające o synu biednego cieśli, którego bardzo doświadczyła historia. W książce tej można dostrzec nawiązania i aluzje do Jezusa z Nazaretu. Po opublikowaniu książki krzyk podniósł Watykan, który zażądał jej ocenzurowania ze względu na szarganie największych świętości chrześcijaństwa.

Utwory Fo były jeszcze wielokrotnie cenzurowane. Ostatnio w 1994 roku poddano cenzurze książkę pt. „Sex? Dziękuję, troszeczkę spróbuję”. Noblistą interesowała się również policja, która zmusiła go do zejścia do podziemia. Wtedy też, wraz z żoną, założył nieoficjalny teatr objazdowy. Również ta działalność Fo spotkała się z dezaprobatą policji, która wyrzucała go z teatrów, a prokuratura ciągała go po sądach w sprawach o zniesławienie. W 1974 aresztowano pisarza za recytowanie wiersza pt. „Wojny narodu w Chile”, a dwaj fanatyczni przeciwnicy podłożyli bomby w jego domu.

Dario Fo porusza w swych utworach bardzo drażliwe tematy i dlatego jego twórczość w pewnych kręgach orbitujących wokół Watykanu spotyka się z obrzydzeniem. Swoją twórczością naraził się rządzącym niegdyś we Włoszech chadekom, a także prawicy Berlusconi'ego i Kościołowi katolickiemu, który uważa dzieła Noblisty za herezje raniące uczucia religijne, w dodatku propagujące niemoralne (sic!) treści, tak przecież nieobecne w katolickiej Italii. Fo często pisze o nadużyciach księży i Watykanu, o ich nałogach i krzywdach, jakie wyrządzili i wyrządzają. Atakuje także satanistów, rewizjonistów, syndykalistów i, co może dziwić, bo Fo ma wyraźnie lewicowe poglądy, komunistów przede wszystkim za hipokryzję i egoizm. Fo jest swego rodzaju „kler-asilem” próbującym oczyszczać świat z, delikatnie mówiąc, ludzi o troszkę zwichrowanym poczuciu dobra i zła.

Dario Fo był mile zaskoczony przyznaniem mu nagrody, o której otrzymaniu dowiedział się od dwóch dziennikarzy lewicowego dziennika włoskiego „La Repubblica”, którzy przejechali przed samochodem pisarza z wielkim transparentem „Dario zdobyłeś Nobla”. Zaskoczony był również syn Noblisty, który w wywiadzie dla tegoż dziennika stwierdził, że jeśli jego ojciec zdobył Nobla, to jest to dowód na to, że Bóg istnieje i jest komunistą.

Dla Fo jest to szczególne wyróżnienie, ponieważ Akademia nagrodziła nie tylko pisarza, ale i aktora, czyli zarówno słowo pisane, jak i mówione. Jest to Nobel dla człowieka wytrwałego ideologicznie, odważnego, konsekwentnego i społecznie zaangażowanego literata, a jest to szczególnie ważne, gdyż Fo uważa, że sztuka nie ma prawa być apolityczna, a artysta nie ma prawa być poza społeczeństwem, musi bowiem walczyć z niesprawiedliwością, stawać po stronie słabszych i upokarzanych. Dzieła Noblisty tłumaczone są na niemal wszystkie języki i wystawiane na największych scenach świata, a sam Fo stawiany jest przez niektórych obok najwybitniejszych pisarzy XX stulecia.

„Literacka nagroda Nobla za rok 1997 została przyznana Włochowi, Dario Fo, który zgodnie z tradycją średniowiecznych błaznów biczuje władzę i rehabilituje godność upokarzanych” — głosi uzasadnienie Akademii. Pięć lat po wręczeniu nagrody uzasadnienie jest jak najbardziej aktualne. Trzeba nam więcej takich „błaznów”.

Korzystałem z artykułów prasowych „NIE” oraz "Gazety Wyborczej".

Dawid Ropuszyński

Publikował m.in. w: Dziś, Fakty i Mity, Forum Klubowe. Brał udział w Światowym Kongresie Humanistycznym w Noordwijkerhout i w Światowej Konferencji Int'l Humanist and Ethical Youth Organisation w Utrechcie. Działacz społeczny, członek Polskiego Stowarzyszenia Wolnomyślicieli. Nauczyciel języka angielskiego.

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 23-08-2002 Ostatnia zmiana: 16-06-2005)

[Oryginał..](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,1836) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,1836>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl